

Tidsskriftet
DEN NORSKE LEGEFORENING

Hun havnet midt i Helsedirektoratets kriseteam under koronaen

AKTUELT I FORENINGEN

LISBET T. KONGSVIK

lisbet.kongsvik@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

Da Helen Brandstorp begynte i jobben som divisjonsdirektør i Helsedirektoratet, var hun intetanende om den kommende pandemien og hva jobben skulle føre henne ut i.

PODKAST-DUO: Helen Brandstorp har gjennom pandemien vært med å lage podkasten «Helseaktuell – Snakkes med Nakstad», sammen med assisterende helsedirektør Espen Rostrup Nakstad. Foto: Helsedirektoratet.

Fra å være leder i et lite forskningsmiljø ved Nasjonalt senter for distriktsmedisin i Tromsø, gikk samfunnsmedisineren Helen Brandstorp til å bli toppleder i Helsedirektoratet.

Divisjonen hun leder heter Analyse og samfunn. Den består av seks avdelinger som spenner fra akuttmedisin og beredskap, helserett og bioteknologi, komparativ statistikk og styringsinformasjon, til kommunikasjon og global helse. Med andre ord en avdeling som

passer godt for en samfunnsmedisiner med forskerbakgrunn.

Bratt læringskurve

– Det er stor forskjell på å lede et desentralisert kompetansesenter og å være leder for ledere i en stor organisasjon som Helsedirektoratet. Omstillingen har vært krevende, må jeg innrømme, sier Helen Brandstorp, men legger til at det har vært veldig spennende.

– Å sitte i kriseledelsen under pandemien er selvfølgelig givende. Det er lange arbeidsdager, stadig nye oppgaver og utallige drøftinger under tidspress. Slitsomt, men det er jo veldig motiverende å få gjøre noe meningsfullt, særlig sammen med dyktige medarbeidere. Jeg føler meg heldig som har fått bidra. Jeg lærer noe hver dag, også om meg selv, forteller hun.

Divisjonsdirektøren forteller at hun ofte spør seg selv hvordan man blir en god byråkrat.

– Felles for alle mine jobber er «learning by doing» med trygg veiledning underveis – en slags frihet under ansvar som jeg egentlig liker.

Brenner for god kommunikasjon

Kommunikasjon er et av ansvarsområdene i divisjonen Brandstorp leder. Hun er selv brennende opptatt av at kunnskap deles, men forteller samtidig at det under pandemien har vært krevende å få informasjon ut til alle deler av befolkningen og til helsepersonell, på en tilpasset og god måte.

– Kommunikasjonsavdelingen har virkelig levert. De har jobbet med informasjon ut i store møter, pressekonferanser og ut i media ellers og i en rekke kanaler som Helsenorger, samt informasjonsplakater på alle tenkelige steder, fra butikker til flyplasser. Sammen med flere av de dedikerte korona-juristene våre har de laget kortfattet og forklarende informasjon, forteller Brandstorp.

En del av kommunikasjonsstrategien har vært å ta utgangspunkt i mye stilte spørsmål til den nasjonale koronatelefonen. Brandstorp viser til at Helsenorger har hatt over 67 millioner besøk i løpet av pandemien.

– Vi har også lagt vekt på å lytte, og vi har sagt ja til en mengde henvendelser og invitasjoner.

Direktoratet har også jobbet mye på tvers den siste tiden – både innad i egne rekker, med Folkehelseinstituttet og en rekke andre institusjoner.

– Helsedirektoratet har en koordinerende rolle i helsekriser og godt samvirke er i førersetet. Å legge til rette for godt samarbeid er avgjørende og særlig for å få til nye ordninger som TISK (testing, isolasjon, smittesporing, karantene. red.anm.), koronasertifikat og innreise-systemet. Arbeidet har vært fellesskapsbyggende, understreker Brandstorp.

Podkast med Nakstad

Da kommunikasjonsdirektøren våren 2020 spurte Helen Brandstorp om hun ville være med og lage podkasten «Helseaktuelt – Snakkes med Nakstad», visste begge svaret. I podkasten har hun og assisterende direktør i Helsedirektoratet, Espen Rostrup Nakstad, snakket om aktuelle helsetema under pandemien, som regel med inviterte gjester. De fikk fort noen tusen følgere.

– Det å få frihet til å skreddersy informasjon i samtaleform gir rom til å følge noen litt lengre tanker. Vi har fått mange tilbakemeldinger på at vi har truffet. En krise gjør at ting blir kastet om, man tørr litt mer. Podkasten minner lite om tregt byråkrati, smiler

Brandstorp.

Å bruke fagligheten

Brandstorps bakgrunn innen forskning, samfunns- og allmenntilleggsmedisin og akuttmedisin har vært nyttig å ha med seg.

– Vi trenger ulike erfaringsbakgrunn og nettverk. Jeg kjenner primærhelsetjenesten i hele landet og har forsket innen flere typer kunnskapstradisjoner. Denne fagligheten har jeg virkelig fått brukt, sier hun.

– Hele kommunehelsetjenesten har blitt mer synlig under pandemien. Det tror jeg blir en «game changer». Ikke minst har pandemien satt søkelyset på arbeidet til samfunnsmedisinere og kommuneleger. Det er nå bedre kjent for folk flest. Førstelinjen har fått et løft – et løft det er viktig å følge opp, sier Brandstorp.

Hun legger også til at hennes egen veiledningsgruppe innen samfunnsmedisin har fått prioritet.

– Denne gruppen i Tromsø er gull verdt. Vi finner støtte hos hverandre og i vårt felles fag. Det har vært godt i hverdager preget av tverrfaglighet. Da kommunene fattet de første lokale vedtakene, såkalt «søringkarantene», var det nyttig å kjenne de skarpskodde kommunelegene bak. Kompetente leger er fordelt i hele Norge.

En erfaring som kommer til nytte

Tidligere i livet var Brandstorp engasjert med å få til kompetanseheving innen akuttmedisinen, gjennom *Bedre og systematisk traumetrening (BEST)* utenfor sykehus. Fagfeltet var noe hun tok tak i allerede i 1999, lokalt i Tana kommune, dit hun kom som nyutdannet lege.

Etter hvert dro hun rundt i regionen og landet for å holde kurs i akuttmedisin og teamtrening.

I en periode kjørte hun med bilen full av utstyr, fra Hammerfest til Kirkenes, en uke på vinteren og en på høsten, og så bar det hjem til Tromsø for å ha kurs der også.

– Gjennom dette arbeidet har jeg lært mye om teamarbeid i spissede situasjoner. Det er relevant i den jobben jeg har nå også, sier hun og legger til:

– Vi trenger felles mål, klare roller, hensiktsmessig ledelse og – igjen – god kommunikasjon.

Kjærlighet til Nord-Norge

Helen Brandstorp vokste opp på Jeløya i Moss og hadde ingen planer om å bli lenge nordpå da hun startet i sin første jobb i Tana. Men, hun møtte kjærligheten i en samisk sogneprest, giftet seg og ble værende i åtte år. Deretter bar det til Tromsø, hvor de fremdeles bor.

Gjennom årene har hun blitt godt kjent med den samiske kulturen.

– Jeg begeistres av nærheten til naturen, åpenheten og bruken av humor. De sosiale ferdighetene er annerledes enn hva jeg er vant til sørfra. Man har vært tvunget til å finne ut av ting sammen i små samfunn som lever på marginene. Urfolk verden over bruker humor for å dempe spenninger og konflikter – få til samvirke, om du vil. Det kan feiltolkes som et umodent trekk, men er noe jeg har brukt i egen krisemestring, avslutter Helen Brandstorp.

Publisert: 25. oktober 2021. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.21.15.12

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2023. Lastet ned fra tidsskriftet.no 2. juni 2023.

